

Nr 39.

Av friherre De Geer, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till inköp av gatsten.

I årets statsverksproposition, sjätte huvudtiteln, föreslås ett reservationsanslag av kr. 3.000.000 till inköp av gatsten under budgetåret 1940/1941.

I den redogörelse, som lämnas i frågan om fortsatt inköp av gatsten, framhålls bl. a. de synpunkter rörande behovet av steninköp, som utvecklats i skrivelse från statens steninköpskommitté. Kommittén förordar att för budgetåret 1940/1941 anvisas 4 miljoner kronor för fortsatta steninköp. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har icke funnit anledning framställa någon erinran mot kommitténs nyssnämnda förslag.

Departementschefen har emellertid icke ansett sig kunna tillstyrka mer än 3 miljoner kronor.

Enligt min mening böra anvisas högst kronor 2.000.000.

Steninköpskommittén beräknar att fortfarande 1.400 à 1.500 stenarbetare skulle behöva sysselsättas genom statliga stenbeställningar.

F. n. råder mångenstädes och även i de landskap där gatstenshuggning speciellt förekommer betydande brist på arbetskraft för jordbruket. Samma är förhållandet vid skogsbruket. Statsmakterna uppmuntra till huggning av stora kvantiteter ved under innevarande vinter. Vedens upphuggning och framforsling äventyras emellertid flerstädes av brist på skogsarbetare.

Att samtidigt med den rådande bristen på arbetskraft vid skogs- och jordbruk fastläsa avsevärt antal arbetare vid stenindustrien, som ju f. n. är en mindre ekonomisk näringsgren, måste anses omotiverat och olämpligt.

Det antal arbetare, som av steninköpskommittén beräknats böra kvarstanna vid stenhuggerierna, anser jag vara för stort och torde kunna reduceras i betydande grad. Givetvis är väl motiverat att vid stenarbete behålla ett mindre antal, äldre arbetare, som av humanitära och andra skäl icke kunna överföras till annat yrke eller eventuellt till längre bort belägna arbetsplatser.

Om man utgår från den regel, som bör vara självklar under nu rådande kristid, eller att arbetskrafterna i möjligaste mån böra insättas, där de bäst gagna vår folkförsörjning, är uppenbart riktigt att nu gå in för en kraftig överföring av gatstenshuggare till arbetsområden, som lida brist på arbetskraft.

Under hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte med ändring av Kungl. Maj:ts förslag till inköp av gatsten för budgetåret 1940/1941 anvisa ett reservationsanslag av kronor 2.000.000.

Stockholm den 22 januari 1940.

Arvid De Geer.